

Sisältöalue
eOppiva
Säännökset joihin määräysten/ohjeiden antaminen perustuu
VNOS 17 §
Kohderyhmät
Ministeriöt ja virastot
Voimassaoloaika
2.9.2019 - toistaiseksi
Kumoaa määräyksen (pvm nro)
Kirje 17.4.2018, VM/248/00.01.00.01/2017, VM009:00/2017

Sisällöntuotanto eOppiva-palvelukokonaisuudessa

eOppiva on valtion yhteinen digitaalinen palvelukokonaisuus oppimiselle. Se mahdollistaa yhteisten ja organisaatiokohtaisten verkkokoulutusten käyttämisen ja tuottamisen yhdessä paikassa. Tavoitteena on mm. saada palveluun virastojen käyttöön laaja valikoima valtion yhteisiin osaamisiin liittyviä ilmaisia ja laadukkaita oppisisältöjä.

eOppivan toiminnasta vastaa HAUS kehittämiskeskus Oy (HAUS). HAUS varmistaa, että palvelukokonaisuus toimii ja kehittyy sekä sisällöllisesti että teknisesti. Valtiovarainministeriö toimii valtio-omistajan edustajana ja palvelukokonaisuuden tilaajana.

Suuri osa eOppivassa julkaistavasta materiaalista syntyy yhteistyössä viraston ja HAUSin kesken. Pääsääntöisesti virkamiehet ja työntekijät tekevät eOppivassa julkaistavan materiaalin osana työnantajan kyseiselle henkilölle osoittamia työtehtäviä.

eOppivassa olevan materiaalin tekijänoikeudet

eOppiva-palvelukokonaisuuteen syntyvän materiaalin tekijänoikeudet määräytyvät tekijänoikeuslain mukaisesti. Teoskynnyksen arviointi on aina tapauskohtaista eli se harkitaan kunkin materiaalin kohdalla erikseen.

Tekijänoikeus syntyy suoraan lain nojalla. Tekijänoikeus kuuluu lain mukaan tekijälle (tekijänoikeuslain 1 §). Jos teoksen sisältö kuitenkin on tehty osana virkamiehen tai työntekijän varsinaisia työtehtäviä, niin oikeuskäytännön melko vakiintuneen tulkinnan mukaan teoksen tekijänoikeudet siirtyvät työnantajalle tämän normaalin toiminnan edellyttämässä laajuudessa, vaikka asiasta ei olisi erikseen sovittu. Oikeudet teoksen muuhun käyttöön jäävät kuitenkin aina tekijälle. Asiaan

saattaa vaikuttaa myös asianomaisella alalla vakiintunut yleinen käytäntö oikeuksien siirtymisestä.

Lisätietoja tekijänoikeudesta löytyy muun muassa opetus- ja kulttuuriministeriön internetsivuilta www.minedu.fi sekä tekijänoikeusjärjestöjen yhteisestä sivustosta tekijänoikeus.fi.

Sopimus virka- tai työsuhteessa tuotettavista aineistoista ja niiden tekijänoikeuksista

Tekijänoikeuslain 28 §:n mukaan se, jolle tekijänoikeus on luovutettu, ei saa muuttaa teosta eikä luovuttaa oikeutta toiselle, ellei toisin ole sovittu. eOppiva – palvelun käytännön toimivuus edellyttää tällaista sopimista.

Valtiovarainministeriö suosittelee, että virasto tekee virkamiehen tai työntekijän kanssa sopimuksen siitä, että palvelussuhteessa eOppivaan tehtävä aineisto saadaan julkaista ja saattaa kohdeyleisölle digitaalisessa eOppiva.fi –palvelussa. Sopimukseen tulee sisällyttää myös mahdollisuus aineiston muokkaamiseen, esimerkiksi lainsäädännön muuttumisesta johtuvan päivittämisen vuoksi. Mahdolliset aineistokohtaiset laajemmat oikeuksien luovutukset sovitaan erikseen osana aineiston laatimisprosessia. Sopimuksen mukaan virkamiehellä ja työntekijällä säilyy oikeus hyödyntää laatimaansa aineistoa.

Sopimus tehdään tätä tarkoitusta varten laadittua sopimusmallia käyttäen, joka on käsitelty yhdessä valtion pääsopijajärjestöjen kanssa (malli tämän suosituksen liitteenä). Yhteisellä sopimusmallilla varmistetaan sopimusten yhtenäisyys valtionhallinnossa. Virasto voi hyödyntää sopimusmallia myös mahdollisissa omissa oppisisältötuotannoissaan.

Sopimuksen mukaan virastot toimittavat kopiot tekemistään sopimuksista HAUS kehittämiskeskus Oy:lle.

Osastopäällikkö, ylijohtaja

Juha Sarkio

Lainsäädäntöneuvos

Riitta Bäck

Liite

Sopimusmalli virka- ja työsuhteessa tuotettavista aineistoista ja niiden tekijänoikeuksista

Asianumero: _____

SOPIMUS VIRKA- TAI TYÖSUHTEESSA TUOTETTAVISTA AINEISTOISTA JA NIIDEN TEKIJÄNOIKEUKSISTA

Tämä sopimus on tehty seuraavien osapuolten välillä:

Ministeriö/virasto (eli valtiotyönantaja, jota kulloinkin edustaa asianomainen
työnantajavirasto, jäljempänä *työnantaja*)

Virkamies/työntekijä (jäljempänä *työntekijä*)

Tässä sopimuksessa työtehtävillä tarkoitetaan sekä virkamiesten virkatehtäviä että työsuhteisten työtehtäviä.

1. SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

- 1.1 Valtionhallinnossa on yhteinen digitaaliseen oppimiseen liittyvä eOppiva -sähköinen verkkokoulutusympäristö (jäljempänä myös oppimisalusta, eOppiva tai eOppiva-palvelu). Sen tarkoitus on mahdollistaa valtion yhteinen sekä organisaatiokohtainen verkkokoulutus ja tuottaa sisältöjä sekä koulutusta keskitetysti. Tavoitteena on saada koko valtion henkilöstö ja organisaatiot eOppivan oppimissisältöjen käyttäjiksi ja osin myös tuottajiksi.

eOppivassa tarjotaan valtion henkilöstölle laadukkaita oppimissisältöjä, jotka auttavat virastoja ja henkilöstöä tehtäviensä hoitamisessa. eOppivan sisältöjä ei hyödynnetä kaupallisesti eikä niitä tarjota valtionhallinnon ulkopuolelle tämän sopimuksen perusteella.

- 1.2 Tämän sopimuksen allekirjoittajat sopivat työnantajan ja työntekijän ominaisuudessa siitä, että kun työntekijä vastaisuudessa tuottaa oppiaineistoja osana työtehtäviään, ne saadaan julkaista ja saattaa kohdeyleisölle digitaalisessa eOppiva.fi -palvelussa.
- 1.3 Oppimisalustan sisällöntuotannosta ja operatiivisesta hallinnoinnista vastaa erillisen sopimuksen perusteella HAUS kehittämiskeskus Oy (HAUS). Se, mitä tässä sopimuksessa on todettu HAUSia koskien, koskee myös eOppivaan liittyen mahdollisia kolmansia tahoja, jotka sopimuksen perusteella toteuttavat suoraan tai alihankintana HAUSin operatiivista toimintaa eOppivaan liittyen.

1.4 Tällä sopimuksella osapuolet sopivat aineiston käytöstä ja oikeuksista koskien kaikkia palvelussuhteessa syntyviä aineistoja siltä osin, kun ne liittyvät sopimuksen mukaiseen tarkoitukseen eOppivassa. Yhteisteosten osalta työnantajan on huolehdittava, että tämä sopimus on tehty kaikkien yhteisteokseen osallistuvien työntekijöiden kanssa.

1.5 Oppiaineisto voi sisältää erilaista kirjallista, kuvallista, esityksellistä aineistoa kuten esimerkiksi (tämän määrittelyn rajoittamatta aineistoa millään tavoin);

- kirjoituksia, blogeja tai muita kirjallisia esityksiä
- valokuvia, graafisia kuvioita/esityksiä
- luentovideoita
- podcasteja, haastatteluja

Jäljempänä käytetään kaikesta aineistosta yhteisnimitystä *aineisto* tarkoittaen kaikkea aineistoa, riippumatta siitä onko se tekstiä, kuvaa, videokuvaa, ääntä tai muuta sisältöä.

Tarvittaessa työntekijä tekee yhteistyötä HAUSin kanssa julkaistavan aineiston sisällöstä.

1.6 Lisäksi todetaan, että kaikki aineisto ei välttämättä ole luokiteltavissa tekijänoikeuslain 1 §:n tarkoittaman teostason ylittäväksi ”teokseksi”. Tällä sopimuksella ei ole siten tarkoitus ottaa kantaa siihen, onko kulloinkin kyseessä oleva aineisto tekijänoikeuslain tarkoittama teos, vaan se arvioidaan erikseen, jos se on tarpeen.

2. OIKEUKSIEN LUOVUTUS

2.1 Työnantajalla on oikeus tämän sopimuksen perusteella käyttää aineistoa tai sen osia sopimuksen mukaisin ehdoin eOppivassa. Käyttöoikeus ei ole ajallisesti rajoitettu. Työntekijällä on oikeus hyödyntää laatimaansa aineistoa.

2.2 Työnantajalla on oikeus saattaa aineisto kohdeyleisölle eli julkaista ja levittää aineistoa valtionhallinnon eOppiva.fi -palvelun oppimisalustalla. Aineistoa on oikeus tallentaa (esim. luentoesitys, haastattelu jne.) ja valmistaa siitä kappaleita siltä osin, kun se on tarpeen tämän tarkoituksen toteuttamiseen.

2.3 eOppiva.fi -palvelu ei ole lähtökohtaisesti avoin kaikille, vaan pääsy aineistoon määritellään aineiston aiheen ja koulutuksen kohteena oleville valtionhallinnon eri toimijoille tarpeen mukaan, työnantajan ja HAUSin arvioinnin ja päätöksen pohjalta. Palvelun käyttö on valtion henkilöstölle veloituksetonta. Jos aineisto julkaistaan avoimesti, tulee siihen antaa erillinen suostumus.

2.4 Oikeuden luovutus pitää sisällään sen, että aineisto voidaan luovuttaa/siirtää HAUSille käytettäväksi ja julkaistavaksi eOppiva.fi -palvelussa. Alihankkijalla ei ole oikeutta käyttää aineistoa muussa tarkoituksessa/muussa toiminnassaan.

- 2.5 Työntekijä antaa luvan aineiston, päivittämiseen, siirtämiseen sekä tekniseen muokkaamiseen. Tämä voi olla tarpeen esimerkiksi siitä syystä, että aineistoa tulee ajan kuluessa päivittää muuttuneiden lakien tai muiden olosuhteiden johdosta. Aineiston sisällön olennaisesta muuttamisesta on sovittava erikseen.
- 2.6 Työntekijän nimi aineiston tekijänä ilmoitetaan tai mainitaan yleisten esitystapojen mukaisesti. Mikäli aineiston tekemiseen on osallistunut useampia henkilöitä, on kaikkien nimet ilmoitettava HAUSille, jotta tämä voidaan huomioida nimien ilmoittamisessa.
- 2.7 Aineistosta ja valmiista julkaistusta oppimateriaalista eOppiva.fi -sivustolle voidaan viestiä kohdeyleisölle työnantajan sekä HAUSin parhaaksi katsomalla tavalla esim. uutiskirjeellä.

3. VASTUUKYSYMYKSET

Työntekijä vastaa siitä, että aineisto on hänen itsensä laatimaa ja mikäli aineisto sisältää jonkun kolmannen tekemää aineistoa, hänellä on siihen käyttöoikeus (esim. tyypillisesti valokuva). Työntekijän tulee ilmoittaa kolmannen osapuolen tekemän aineiston käyttöoikeudesta HAUSille (osana yhteistä käsikirjoitusprosessia). Käytännössä myös työnantaja on vastuussa kolmansille osapuolille oikeudenloukkauksista.

Jos aineistoon kohdistuu oikeudenloukkaus, on molemmilla osapuolilla yhdessä tai erikseen oikeus ryhtyä loukkauksen johdosta toimenpiteisiin.

4. AINEISTON LUOVUTUS JA KORVAUS

- 4.1 Aineiston luovuttamisen aikataulusta julkaistavaksi oppimisalustalla sovitaan erikseen.
- 4.2 Kyse on virka- tai työsuhteeseen liittyvän tehtävän hoitamisesta, joten aineiston tuottamisesta tai käytöstä ei makseta erillistä korvausta.
- 4.3 Mikäli aineistoa halutaan käyttää muussa tarkoituksessa kuin mistä tässä sopimuksessa on sovittu tai tarkoitettu, on siitä sovittava työnantajan ja työntekijän kanssa erikseen.
- 4.4 Jos aineiston on tehnyt vain yksi työntekijä, se voidaan tarvittaessa poistaa eOppivasta sopimalla tästä erikseen työnantajan kanssa. Työnantaja tekee poistoa koskevan ilmoituksen HAUSille tämän sopimuksen kohdassa 7 olevaan sähköpostiosoitteeseen.

5. SOPIMUKSEN IRTISANOMINEN

Tämä sopimus on irtisanottavissa molemmin puolin. Irtisanominen tai palvelussuhteen päättymisen ei vaikuta jo luovutettuihin oikeuksiin.

6. LISÄSUOSTUMUKSET

Aineistokohtaiset laajemmat oikeuksien luovutukset sovitaan erikseen osana aineiston laatimisprosessia.

7. SOPIMUSKAPPALEET JA ALLEKIRJOITUKSET

Tämä sopimus on laadittu kahtena (2) samasanaisena kappaleena, yksi (1) kummallekin sopijapuolelle. Työnantaja toimittaa PDF-kopion sopimuksesta HAUSille (sopimukset@haus.fi).

[päiväys]

[päiväys]

Työnantaja

Työntekijä

[nimen selvennös]

[nimen selvennös]